

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belsei-tördeltes 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beállítás után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent Nyilvántartási cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékekről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Brassó és Balázsfalva.

— Számátlan példát találunk a történelemben arra, hova vezetett az egyenlenség, a viszálykodás meg az elbizakodottság a legnagyobb nemzeteket, az elsőrangú államokat; mégis fájdalommal tapasztaljuk e sokat szenvedett hazában, hogy vannak honfitársaink közt olyan rövidlátók, talán rosakaratúak, kik a közlekedés, összesimulás tényeit maig irigy szemekkel nézik, s mindenféle csalfa ürügyet felhasználva, a lehető legferdebb politikai hitágazatokat hirdetnek, mondhatni erőszakolják nemzetfeleikre, csak hogy az egymást megértő, egymásnak testvériséget nyújtó hazafiakat ismét elválaszthassák egymástól, oly válaszfalakat igyekezvén köztük felállítani, melyek talán örökre lehelennék tennék azt, hogy az érdekeltársak valaha egymást őszintén megérthessék, támogatassák.

Nálunk a legújabb időben Brassó és Balázsfalva képviselnek két külön gócpontot, román véreinket illetőleg, egy társadalmi mint politikai kérdésekben.

A brassói románok testvérisülésének tényét, magyar és német polgártársaikkal ismerjük; minden igaz hazafi örömmel üdvözlé ezt, mint a buzgó közreműködés és egy szebb jövő zálogát; hanem Balázsfalván, itt kanosál szemmel nézik a testvéri közfogást, folyvást szálka ez az ő szemökben.

A brassai románok azért fogtak kezét magyar és német polgártársaikkal, hogy a községi ügyekben egyet-értve, összetartva járjanak el, s így ne csak a terhekben részesüljenek, de érvényesíthessék jogukat a hatalomhoz és kizáró befolyáshoz szokottakkal szemben. Ezt, mint a brassaiak mondják, nemcsak a szélsőségek, hanem a köteleesség, sőt a szükségesség is így hozta magával, hogy az egyenjogúság valószínűsége azokkal szemben, kik a községi ügyekben is monopolizálták a hatalmat s eddigelé csak annak morzsáit juttatták többi polgártársaiknak.

De a brassai románok nem állapodtak meg a községi ügyekben létesítendő solidaritáson, hanem kijelenték, miszerint készek együtt haladni a magyarokkal, ha ezek elismerik a románok egyenlő politikai jogait, ez esetben együtt akarnak dolgozni velük a közös haza boldogítására; azt akarták, hogy a nemzetiségek egymást megértve, testvérisüljenek s akkor bármely kormány meg kell hogy adja mindenkinek azt, a mi őket megilleti.

A brassóiak, nagyon helyesen abból indultak ki, hogy ezt az egész román nemzet is így óhajtsa, s ha az utakra nézve lehet is közöttük eltérés, de mindnyájan beállják, hogy a haza, közös boldogítását csak úgy szolgálhatják, ha a fennálló surlódásoknak véget vetnek és szilárd alapon igyekeznek oda hatni, hogy a román nemzet is elfoglalhassa az őt megillető álláspontot e hazában.

Bátran azt hihette mindenki, hogy az ily föllépés ellen senkinek se lehet kifogása, sőt hogy a józan értelmiség ily irányban fog buzdítan; de a balázsfalvi böles másként gondolja. Ő a román nemzeti politika elárulásával vádolja a magyaroknak testvéri kezét nyújtó brassóiakat. A helyett, hogy az üdvös kiegyenlítés művét tovább folytatni igyekezzenek, ismét a régi hurokat pengetik, a gyűlöletet szeretnék ismét válaszfalul tenni román és nemromán közé.

Ők a magyar politikát úgy festik le a népnek, mint a mely ivadékról ivadékra ellensége a román nemzetnek; szerintük a magyarok a románok közlekedéséből mindig szintyű jogot formálnak arra, hogy őket uralmuk alá hajtsák; mert céljuk a nemmagyar nemzetiségek felett uralkodni. A horvátok rokonszenvét keresték, midőn Erdélyt kelle bekebelezni Magyarországra; most a románok rokonszenvét keresik, míg eltelik a jelen horvát országgyűlés és bekebelezetik a horvát-szlávon határörvidéket.

A balázsfalvi ember emlegeti a roppant differenciákat, melyek a magyart a szásztól, meg a románót elválasztják. Hivatkozik az 1848 balázsfalvi nemzetgyűlés programjára; a különböző túlzó román értekezletek határozataira (1860, 1861, 1863); az 186^{3/4}-ki törvényekre (n.-szebent conventionum) Erdély bekebelezésére Magyarországra s azt tanácsolja, hogy közös egyetértés nélkül mit se tegyenek a nemzeti ügy érdekeiben; továbbá azt javasolja, hogy a románok vegyenek tevékeny részt a júniusi megyegyűlésekben; jogaikból egy talpalatnyit se adjanak fel, a többi majd meghozza az idő és a küzdelem.

A brassaiak felvilágosításából látjuk, hogy ők nyílt homlokukkal küzdenek a románok, méltányos igényeit érvényesítendő, egy a községi ügyek, mint az országos dolgokban; a balázsfalviak ismét felszítanak honfitársaik közt a gyűlöletet, ezért emlegetik a famosus nemzeti programot, az abszurditások eme conglomeratáját; azért csillogtatják az erdélyi autonómiát, n.-szebent törvényeket s több efféléket, hogy ismét saját nagyratörő de önzesteljes terveik vak szolgálójává tegyék a tudatlanságokat.

Mi egy percig sem kételkedünk abban, hogy a jó-

zan román értelmiség meg fogja tudni választani a jobb utat és nem indul azok után, kik minden időben tudtak önmagukról gondoskodni, de a román nemzetnek soha mit se szereztek, s azon uton, melyre őket ma ismét csábítani igyekeznek, bizonyosan nem is szerezhetnek ezután se.

Ezek a jó balázsfalviak hiába akarnak ma vörös szerepet játszani; elkéstek; a magyar állam kedvükért nem darabolhatja fel magát azért, hogy a magyar és román nemzet veszedelmének kapuit kitarja, s néhány országalaptól álmodó különbözött gyönyörködtesen, valamennyi magyarországi nemzetiség legfőbb érdekeinek, magának az állam fennállásának kockáztatásával.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Feladatott Pesten jun. 5. 12 óra 29 p. délután. Érkezett Kolozsvárra jun. 5. 3 óra 5 p. délután.

Versailles, jun. 4. Groussét elfogatott Párisban; Pyatot szintén ott vélik lappangani. A nemzetgyűlésben hétfőn indítványba hozandják Thiers elnökségének meghosszabbítását.

Legújabb táviratok.

Versailles, jun. 3. A tegnapi nemzetgyűlésen a jobboldal egy képviselője kijelentette, mikép a két Bourbon-ág fúsiója bevégeztetény. Egy másik a Bourbon házból hercegek száműzésére vonatkozó törvény megszüntetését indítványozza. Ez indítvány sürgőssége mellett az egész jobboldal feláll, s így az nagy szótöbbséggel elfogadjatik.

A lefegyverzések, valamint a házmotózások és elfogatások Párisban minden ellenállás nélkül folytatottak. A nemzetgyűlésben a majoritás ma azt indítványozta, hogy a Bourbon-család száműzése szüntessék meg, és Thiers meghatalmazásait két évre hosszabbítsanak meg.

A lapok a francia bank kormányzója, Ploec marquisnak egy iratát közlik, melyben kinyilatkoztatja, hogy a bank a commune uralkodása alatt értetlen maradt. A bank csak 9^{1/2} milliót adott a communenak; ez összeggel Páris városának volt adósa, — és 7.290,000 frankot a versaillesi kormány engedelmevel.

Versailles, jun. 2. A nemzetgyűlés Lefevre-Portalisnak azon indítványát tárgyalja, mely a nemzeti védelem kormányának rendeleteit revisio alá kívánja vétetni. Trochu azt mondá, hogy Favrenak minden fíradásait meghusultak az elfogadhatlan feltételek, melyeket Bismarck a nemzetgyűlés egybélépése ellen felállított, mely pedig egyedül lett volna illetékes a terület-átengedés kérdése felett határozni. A gyűlés elhatározá az indítvány 2-ik felolvastatását.

Brüssel, jun. 2. A „Journal de Bruxelles” írja: Több lap jelenlé, hogy a belga kormány arról értesítette volna a schweiczi szövetségtagosokat, hogy minden párisi menekvőt, mint közönséges bűntevőt ki fog szolgáltatni. — Tudni hisszük, hogy a belga kormány ilyen közlést nem intézett a schweiczi kormányhoz.

London, jun. 3. A Raphaelnál 10,000 darab magyar földhitelintézet részvényre megnyitott aláírásnál ötszörre többet írtak alá. Az alájegyzett részvényekért 11^{1/4} — 11^{1/2} font sterlinget kínálnak.

A „Times” Páris jelen helyzetéről.

A háború törvényei! — Azok szelidek, s keresztényi szelleműek, a boszu amaz embertelen törvényeivel összehasonlítva, melyek alatt a versailles-i csapatok, a legutóbbi 6 nap alatt, foglyokat, nőket s gyermekeket agyonlődöztek, s összekasaboláltak. Egyetlen szavunk sincs ama gonosztevők védelmére, kik — a mint ez világos — előre megfontolva Páris teljes lerontását, s lakosainak megégetését tervezték; de ha a katonák, ördögök ellen harcolva, maguk is ördögökké válnak, esoda-e, ha ez által megkettőzötték a harc ördögi jellemét? „A mennyire csak visszaemlékezhetünk, a történelemben semmi ehez hasonló esemény sem található. Jeruzsálem ostroma talán némi hasonlatot szolgáltathatna; azonban a római katonák sohasem vesztek el teljesen önuralmukat, a mint ez a versaillesi csapatoknál történt. Levelezőink nem találnak szavakat a jelenet leírására, s azon fölkialtásra fakadnak, hogy ez valódi pokol a földön, s ez igaz is. A pokolnak összes physical, s erkölcsi járuléka megvannak abban. Tűz és kénkö, vész és vihar, kínzás, gyűlölet, bántalmazás, kétségbeesés, a gonoszság, gyilkolás és rombolás minden alakjai dühöngtek Párisban a legutóbbi néhány nap alatt. Örömről s szelidségéről megfeledkezve, orgyilkosságot elkövető, s katonákat megmérgező nők; rombolás ördögeivé átalakult, a házak udvaraiba petroleumot öntő kis gyermekek, s viszont mindenem, s korkülönbségről megfeledkező, s foglyokat férgek gyanánt százával leelő katonák, mindnyájan egyesülnek, hogy polgárisult földön, s embertársaik szemelátára oly jeleneteket idézzenek elő, melyekhez hasonlókat csupán a jósok, s költők által képzelt alvilági régiókban található. Ennyire képes az emberi természet! De végre minő remény létezhetik Franciaország számára ezen mély aláültyedésben. Ezen tragédia végződtek 80 évi forradalmak, 80 évi küzdelem s szabadság- és testvériségért, 80 évi folyvást megújított kísérletek a francia társadalomnak új, s összhangzatos alapra való újrafelépítésé végett. Mind ennek vége még mélyebb gyűlölet, vadabb szenvedélyek, s örökösobb

bizalmatlanság. Vajjon ezen hétnapi kegyetlen pusztítás előmozdítandja-e a Franciaország a közepes-tályai közt létező szakadás megrovoslását? Vajjon a katonák s polgárok kölcsönös gyilkolása a sereg s a nép közt kölcsönös bizalom előállítására, egy boldog államnak ezen lényeges föltételeihez fog-e vezetni? Vajjon egy újabb meggyilkolt érsek vére a papok, s socialista elemek közt béke magvait hintend-e el? Az, a mi jelenleg a pokolnak ezen kitérésében láthatunk: az osztályok, intézmények, emlékek és emberek közt tántorgó mélységek állandó előállítása. Páris talán újra fel lehetend építeni, de mi fogja letörülni ama vért, melylyel most Párisnak mindegyik utcája be van mocskolva; s mikor szüenendek meg a nők gyermekeikre szállítni át az 1871. május megmérgezett gyűléseit? Mindenek fölött hol vannak az államférfiakban vagy katonákban ama párosult nemeslelkűség, szilárság s előrelátás jelei, melyek egyedül tehetnének le a kibékülés alapkövét? A kilátás sokkal sötétebb Franciaországra s Európára nézve, semhogy a jövőbe mernének tekinteni. Jelenleg semmi kedvünk sincs a két fél hibáit, s bűnait mérlegelni. Most csupán az emberi szenvedélyeknek legkegyetlenebb kitérését látjuk, a mely csak valaha történt; a keresztény polgárisodás 15. századának elteltével, s a világ egyik legmiveltebb fájánál látjuk a kitérését, s nem tudjuk, hol keressünk reményt, vagy vigaszt.”

Jelentése

Tordamegye, Aranyos- és Marosszékek tanfelügyelőségének a májusban tartott tordamegyei képviselő-bizottmányhoz.

Méltóságos báró főispán ur! mélyen-tisztelt képviselő-bizottmány! Tanfelügyelővé lett kinevezetésem után a megye népoktatásának jelen állapotát, annak hiányait és szükségét megismerni legelső kötelességem volt, erre szolgáltak a mindjárt kezdetben — fájdalom egyfelől éppen a tudatlanság, másfelől a még erre is kiterjedt felekezeti féltékenységi miatt — a legnagyobb nehézséggel elkészített „népoktatási statistikai táblázatok”, melyek vallás- és közoktatási miniszter ur ő nagyméltóságához felterjesztettek ugyan, de melyekből a tanfelügyelőség számára, minden egyes község népoktatási állapotát előtüntető törzs-könyv készítettett. Ezen czél elérésére szolgált minden község iskoláinak megvizsgálása, ezt azonban bár mennyire óhajtottam is, részint a tankerület roppant kiterjedése, részint az ez idő alatti esőzések miánny rosz utak, részben a kezdet nehézségei miatt, személyesen az egész megye területére nézt még nem tehettem, a felsőkerület községeit igen kevés kivétellel, az alsókerületből is többeket személyesen látogattam meg, a melyekre magam el nem érkeztem, azokban a látogatást iskolatanácsosok kiküldése által végeztem. Van szerencsém az ezek alapján összeállított,

Tényleges állapotát a megye népokolai közoktatásának következőkben terjeszteni a mélyen tisztelt képviselő bizottmány elé, még pedig külön az alsó- és külön a felső-kerületet illetőleg.

Alsó-Kerület.

I. A tankötelesek összes száma 14,029. Ebből: a) nemzetiségre nézve: magyar 3,652, román 10,279, német 27, izraelita 70. b) felekezet szerint: rom. kath. 457, reformatus 2,495, unitarius 764, gör. cath. 7,482, gör. keleti 2,750, ágostai hitv. 21, izraelita 70.

II. A tényleg iskolába járók száma 4,624; ebből: a) nemzetiségre nézve: magyar 1,347, román 3,204, német 7, izraelita 69; b) felekezet szerint: r. cath. 139, ev. reform. 789, unitarius 419, gör. cath. 5,287, gör. keleti 914, ágostai hitv. 7, izraelita 69.

III. Az iskolákba járók közül könyve van 2632-nek, nincsen 1992-nek.

IV. Iskola van összesen 123. Ebből rom. cath. 7, ev. reform. 20, gör. cath. 60, gör. keleti 21, unitarius 10, gör. cath. és gör. keleti egyesített 5.

V. Iskolaház van összesen 105. Ebből jó épület 23, használható 37, használhatlan 45. Jelenleg épül iskolaház 6 községben. Semmi iskolázás nem volt 15 községben,

VI. A kimutatott 123 iskolában van alkalmazva összesen 126 tanító.

VII. A tanítók fizetését illetőleg 50 forintig menő fizetéssel 50, 50 fölül 100 ftig 42, 100 fölül 150 ftig 12, 150 fölül 200 ftig 7, 200 fölül 250 ftig 4, 250 fölül 300 ftig 3, 315 ftal 1, 500 ftal 1 van alkalmazva. Hat iskolában a lelkész tanít külön tanítói fizetés nélkül. A tanítók fizetéséből átlag esnek egyre 99 ft 50 kr.

(Folyt. követh.)

UJBONSÁGOK.

Előfizetést nyitunk a „Kol. Közlöny” héthónapos folyamára jun.—dec. mindennapi postai szétküldéssel 7 frttal o. é.

T. olvasóinkat kérjük, méltóztassanak fél éves és évnegyed éves előfizetéseiket június 20-ig megújítani, nehogy a lap szétküldésében fenakadás történjen.

— **Igazságügyéről Bittó István** terjesztett fel. Eleintán vonatkozott, s Deák Ferenc befolyásának tulajdonítják, hogy mégis elfogadta a tárczát. Különbben most is csak ideiglenesen fogadta el, az igazságügyi szervezés keresztülvitelét, melyhez — mint általában mondják — kellő eréllyel és tántoríthatlan igazságszeretettel bír. Bittó eddig a földhitelintézetnél 8000 frtos állást foglalt el, s ettől most megválik.

— **Az országos honvédség-egylet** kezelő bizottsága a segélyezési ügyben követett eljárásáról egy jelentést bocsátott ki, mely szerint a bizottsághoz 5430 kérvény érkezett. Ebből elintéztetett még pedig segélyezési határozattal 1491, előjegyzésbe vétetett 1655, pótlandó 197, elutasítandó 1115. Elintézetlenül maradt: még pedig azért, hogy elkészt 180, s mert felszereletlen 74. Az állandó tőke a f. év május 16-kaig összesen 185,923 ft 38 kr (belefoglalva a kötvényeket is). Kész vagyon 154,459 ft 80 kr, a biztosított jövedelem mintegy 12,556 forintra tetőd. A sorsjátékból a bizottság 200,000 ftot remél.

— **Magyar-román vasutak.** Bukuresti lapok következőkben irnak a román vasutaknak a magyar vasuti vonalokhoz leendő csatlakozása tárgyában. „Egy előleges megállapodás jött létre, melynek fogva a csatlakozási kérdés eddigi általánosságából kilépvén, bizonyos pontokra szorítkozik, melyek egy leendő végleges szerződés tárgyait képezendik. Mint ilyenek egyfelől a csatlakozás Turnu-Severin és Orsova közt, valamint a vulkáni szorason át a Zsijvölgyi lettek megállapítva, másfelől a bodzai és ojtói szorosok közt választás van függőben. Az előbbi két vonalra a román, az utóbbiakra a magyar kormány törekszik. Az első a dunai kikötőket kötné össze a magyar vasut hálózáttal, a második kis Oláhországra s a zsjivölgyi közbányokra nézve kívánatos. Mint ilyen kell, hogy a magyar kormány obajtásait is képezze. Ennél azonban még kívánatosabbnak kell reá nézve lenni a keleti vaspályához csatlakozásnak. E nélkül e drága vasut, mely Waring ur visszalépése által még drágábbá lett, zsakúttá válnék, sőt sajtóképi feladásától, mely a keletnek a nyugattal való összeköttetésében áll, végkép elűtetnék, minélfogva az ojtói vagy bodzai csatlakozás szükségkép ellen föltétellel válik a román kormányval szemben. A további alkudozások ezen pontok végleges megállapítása körül forognak.”

— **A posta körül** is fu a reformszere, a mi ugyan nagy ujság. Hire jár, hogy a miniszteriumban most az iránt tanácskoznak, hogy bémentetlen levelekért büntetési pénzt ne keljen fizetni s felmerült az az eszme is, hogy ezental 15 tal sulig csak öt krajczár legyen fizetendő minden levélért.

— **Az „Ung. Lloyd”** jun. 3-án este egy távirati hirt hozott a pápa haláláról. E hirt azonban sem a délután, sem az éjjel érkezett táviratok nem erősítik meg, s így az nem is bir valószínűséggel.

→ **A kolozsvári iparos ifjuság** jótékonyczélú táncvigalmat rendezett vasárnap a rózsáligetben. Az idő is kedvezvén, sokan vettek részt e vigalomban, mely esti 11 óráig tartott és igen élénken folyt le.

→ **A pesti állatkert** egy erdélyi, havasi medvével fog szaparodni, melyet dr. Szombathelyi Gusztáv ajándékozott.

→ **A helybeli zene-conservatorium** újja alakulása óta, első hangversenyét vasárnap délelőtt tartotta meg szokott helyiségén. A hangverseny egyáltalán kielégítő a szép számú közönség várakozását, s egy pár jobban sikerült darab tartós tapost aratott. Ha tartós lesz azon buzgóság, mely ezuttal is tapasztaltunk ugy a közönség, mint a működő tagok részéről, ugy bizonyára fel fog viragozni ez intézet.

→ **Egy élelmes kolozsvári vendéglőtulajdonos** egyik helyt megjelenő lap terjesztésére vállalkozván, minden vendéggel, a ki szobát vesz igénybe, ama lapot is megfizeteti, akár kell, akár nem, legyen az bár török, tatár vagy kamaszkai. Több ilyen számlát volt már alkalmunk látni, melyben az a tétel is állott, a mi ama bizonyos vendéglőtulajdonos részéről kortesfogásnak megjárja, de vendégét g a s n a k aligha alkalmas.

— **Színházi hírek.** A Feleki-pár e hó közepén Kolozsvárra jön vendégszerepelni, honnan Fehérvári társulatával M.-Vásárhelyre is átrándul. — Erkel Ferenc új zeneművet ír, melynek czime „Brankovics”. Két felvonásra kész, s alkalmasint előadják már a télen. A zeneköltő ez operája bevégzésére szülőföldjén, Gyulán tölti a színházi szüniót, s már el is utazott. (Eli.)

— **A brassói iparkamra** titkárát Schwarz Györgyöt Bukurestbe küldötte, hogy a vámjegyzék revisioja felett tartandó értekezletekben részt vegyen. Az illető bizottság működését mult szombat volt megkezdendő.

— **Dr. Teusch**, erdélyi év. luth. superintendens jelenleg Pesten mulat. A derék tudós e tél folytán Erdélyben a szász belyeken egy archeologiai utat tett, s kutatásai alkalmával rendkívül sok és nagybecsű régészeti kincset fedezett fel. — legnagyobb számmal egyházi edények vannak. Figyelmeztetjük rá akadémiánk tevékeny archeologiai bizottságát, hogy készítsen e kincsekről fényképeket s tegye azokat közzé azon leírásokkal melyeket derék szász tudósunk adni rólok bizonynyal hajlandó lesz.

— **Katonák a mezei munkáknál.** A közös miniszterium helybenhagyta, hogy ez évben is a gyalogsági és vadászrezdekéből a legénység azon része, mely ebben önként megegyezik, a földirtókosok kívánata folytán, az aratási munkában legfeljebb három heti szabadsággal elbocsáthatatik. Az ily tárgyú folyamodások a földirtókosok részéről nagyobb helyeken az illető csapatparancsnokokhoz nyújthatók be.

— **Tóth Kálmán** a honvédménház javára egy albumot szerkesztett „Honvédménház könyve” cím alatt, melynek jövedelméből eddig már 700 forint adott át. Remélhető, hogy ez összeg 1000 frtra is kiegészíthető lesz.

— **Kuriozum.** Tolnamegye egyik községében sok tolvajlasi eset fordulván elő, a kupahtanács összegyűlt a teendő meghatározása iránt, hogy e baj elháríthatassék. Az iskolamester, ki e jegyzőkönyvet vezette, ezt írta a fejezetbe: „Jegyzőkönyv felvétel R. — község előjárásága által az eddig elkövetelt tolvajlások megállítására végett.”

— **Csunya állat a fősvénység.** Egy üzleti ügyekben Erdélyben utazó bécsi kereskedő úrnak: Maurer W. Kolozsvárról Kedgyesre küldé nejét s gyermekét ott lakó apossához, Binder N.-hez, ki valamely székely helységben gyógyszerész volt s mint ilyen nagy vagyon szerzett — látogatás és némi pénzeség kiegészítésére végett. A duszazdag de szívtelen szülők azonban nemcsak a kért pénzt megtagadták leányuktól, hanem hajlékukból is kiűzték, mire a kétségbeesett nő a megáradt Küküllőbe ölte magát 4—5 éves kis leányával együtt, mult hó 22-én.

— **Apró hírek.** Széchenyi Ödön gr. Buda és Tetény között sin nélkül a sík földön járó új rendszerű gözkocsikkal szádekész közlekedést létesíten. — A

Pesten állomásozó Mollináry ezrednek két zenekara van; az egyik a tisztok által tartatik fenn, a másik a legénységé; ez utóbbi oly zeneértőkből áll, kik az egyes századokból összeállva, szabad óráikban maguk és társaik mulattatására zenedarabokat adnak elő. — Az orosz kormány doni fiatal kőzokokból veseti csapatokat szervez. — N.-Szebenben egy Chybiortz nevezetű számító művész tart előadásokat. — Sz.-Lászlón 87 lakház égett le. — Brassóban a légszuszogó eladóvá vált.

— **A legfőbb itélőszék Karageorgevich** herceget és társait a vád alól június 3-án fölmentette.

— **Az 5000 milliónyi kölcsön**, melyet Franciaországnak a hadi kárpótlás fedezése végett kötnie kell, úgy látszik nem sok gondot fog okozni azon szempontból, hogyan szerzessék meg ezen óriási összeg. Egész raj vállalkozó kínálja szolgálatait a francia kormány, s a főbb csoportok következők: első egy amerikai konzorcium, melynek tagjai a Londonban letelepedett Jay-Cooke, Mac-Culloch és Cleios-Habicht bankárok; a második konzorcium londoni bankárokból áll Morgan vezetésével; a harmadik konzorcium tisztán borsziánusokból alakult; a negyediknek tagjai a Rothschild cég, a berlini leszámloló bank és a bécsi hitelintézet; az ötödiknek tagjai a párisi societe generale a comptoir descompte és több bankár; a hatodiknak tagjai a credit foncier s a Condou-Stern-cég; a hetedik német bankárokból alakult, minők Reinach-Openheim, Suizbach, végre a nyolcadik hatalmas konzorciumot hollandi tőkepénzesek képezik.

— **Házi urak typusa.** Van Pesten egy derék háztulajdonos, a kiből annyira ki van fejlődve a takarékossági ösztön, hogy még most is abban a kabátban jár, a mit nagyapja százgallérú köpenyegéből csinálhatott. Természetes, hogy ennek a mundurnak nem lehetett már valami tulságosan tisztességes fizionómiaja, — mit észrevéve az asszony, lement a házukba lakó szabóhoz, ott megrendelt a férje számára egy rendbeli ruhát, kifertte, de meghagyta a szabónak, hogy azt ugy adja át a házi urnak, mintha ajándékozna. A házi ur nagyon megörült az ajándéknak s mosolyogva mondá a szabónak: „Köszönöm. Ugy látom, hogy önnek igen jól megy a gsejtje, nem veheti tehát rossz néven, ha a boljja évi bérét 200 frittal emeltem — fölelelem.”

— **Egy szivarhegyet rágó nagy ur.** Bathány Fülöp herceg 90 éves korában, mint ki tovább már nem bírt élni, Bécsben meghalván, palotáját hotelnek vette meg egy bécsi vendéglős. Szobáit bejárta, a herceggel nappali, esteli és éji szobájában, mely három szoba egy szoba által volt képviselve, az asztal mellett egy nagy papirkosárt látott, mely kosár tele volt szivarvegekkel. — Hát ez mire való itt? — kérde az inastól. — „Hát kérem szépen” — mondá az inas, boldogult ő excellenciája már három év óta nem vett egy szivart sem, hanem összegyűjté azon szivardarabokat, melyek itt hagyattak, s azokat szivta. — Megjegyzendő, hogy ez a herceg tömérdek vagyonán kívül csak állampapirokban 4 millió firtot hagyott hátra, és megjegyzendő, hogy ennek a hercegnek maradt egy Gusztáv nevezetű préda és mihaszna öcsöce, ki e vagyon örököse lesz, s mert Londonban él, ott fogja azt egy krajczárig elkölteni. Ezt majd a másvilágról látván, nem fogja-e megbánni Bathány Fülöp életében elkövetett fősvénységét? („Gy. P.”)

— **Papagály, mint áruló.** Egy kölni születésű nő, 18 év óta párisi lakos, az utóbbi napokban tért vissza szülővárosába, még pedig nem jó szántábol. Az első ostrom folytán sikerült neki magát a német ildözők szeméi elől elrejtene, de szerencsétlenségére egy papagály volt, mely politikai meggyőződését a commune napjaiban sem változtatta meg s ép oly harsányan kiabálta „Vive l'Empereur”-jét, mint a császárság fénykorában. Néhány gamin aztán meghallá a büns jelszót s előbb a császári érzelmű madár nyakát tekeré ki, majd meg a német nőt hurcolá az utcára, s épen a Szajnába akarák juttatni, midőn szerencsére az amerikai konzul arra járt s megmenté a remegőt.

— **Alkalmos vallatószer.** Egy gácsországi korcsmáros feleségének adta át a pénzes erszényt, hogy tegye el. Az asszony azonban az asztalon felede, honnét a jelenlevő szemfüles vendég Ölkow Wasil azonnal eltüntetvén, nyugalmasan el is távozott. Az asszony gyanuja rögtön rásélt, mihelyt észrevette vesztését, panaszt tett a bírónál, ki nem adva sokat Vasil ur méltatlankodására, börtönbe dugatta. A korcsmárosnak egy barátja ígerte, hogy vallomást fog kicsikarni a makacsul tagadó legényből. Bezáratta magát Vasil mellé s részvétet szímelve iránta, gazdagon megvendégelé pálinkával

— **Nankingban nem rég az alkirály orgyilkosát** és két heringgel. Néhány óra multán Vasil ur szomjtól kintatva vizért kiabált. Ekkor a „jó barát” kijelenté, hogy kap vizet, de csak akkor, ha bevallja a lopást. Vasil végre be is vallá, mert — mint mondá — „a mellem ugy égett, hogy majd beleveszekedtem!” végezték ki. A halálbüntetés, melyet a szerencsétlen szenvedett, iszonyu volt. Testének külön részeiből több mint ezer darab húst metszettek ki. Az elítélt a kínzást némán tűrte, s csakis szívének átfurásakor jajdult fel hangosan. Végül csak e pár szót rebegte: „Mi történt flammal?” Hiteles jelentések szerint a kivégzettnek az epehólyagja (a bátorság székhelye) hét kínai hüvelyknél nagyobb lett volna, s azáltal csodálatos bátorsága és állhatossága eléggé megmagyarázhatik.

(Necrolog.) Ilenczfalvi Horváth Róza, már özv. Kócsi Károlyné, saját és kiskoru gyermekei: Andor, Géza, Margit és Adam; ödes anyja: Gracia Krisztina s ennek férje: Gyulai József; testvérei: Horváth Akos, Gyulai Árpád és Jolán, valamint közeli és távolabbi rokonai nevében kimondhatatlan fájdalommal jelenti, hogy forrón szeretett férje, az illeték édes atya, veje, sógora, rokona **Kócsi Károly**, a kolozsvári evang. reform. főtanoda tanvezető tanára, e hó 2-dikára viradól, életének 42-dik évében, alig néhány órával boldog házasságuk 14-ik évfordulójának bekövetkezése előtt, rohamos tüdővészben, meghalt. „Sirok én, az én szememből alá foly a köny, mert messze távozott tőlem a vigasztaló; az én gyermekeim is jajgatnak. Lássatok meg, ha van-e oly bánat, mint az én bánatom?”! „A siralmak bús köl-tőjének e panaszos szavai, mely igen illenek az özvegy ajkaira, ki egész élete boldogságot, jövője minden reményét, kised árva egyetlen gyámolát siratja a gyász-ravatalra borulva. És nem csak az özvegynek, hanem ama nagyobb családnak, mely előtő a tudományok ösvényén világitó ifjúságnak, meleg szívű barát és vezető vala: a tanuló ifjúságnak is méltán hullanak könyei, midőn vezérüket, áldásos munkássága delén látható kör-rükből elragadtatva. Bizony őnk is méltán sohajthatunk föl így: „Sirok én, az én szememből alá foly a köny!” Igen! mindkét család meleg könyekkel fogja öntözni e sirnak virágait, melyekkel a természet igja barátjának, hű fiának végnyughelyét behinté és enyhületét csak Isten-től reméli, várja. Hult tetemei e hó 4-én d. u. 4 órakor fognak, a boldogult belső-farkasutcai tanári lakáról, fölötök tartandó rövid ima után, a köztemető kertébe, örök nyugalomra tetetni. Kolozsvárt, 1871. jun. 2-dikán.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

Sz. 12000—1871.

3—3 (180)

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik; miszerint Parajdon a dohány nagy tőzsdé, melynek évenkénti dohánnyáru forgalma 16085 frt 73 krt teszen; nyilvános verseny útján, írásbeli ajánlatok beadása mellett, az arra alkalmasnak találandó vállalkozónak fog kiadatni.

A szabályszerűleg kiállított, és bépecsételt írásbeli ajánlatok legkésőbbben folyó év június hó 28-án déli 12 óráig a kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság elnökséghez bényújthatók.

A további feltételek a m. kir. pénzügyigazgatóság kiadó hivatalában, valamint a parajdi m. k. pénzügyőri biztosságánál, a szokott hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvárt 1871. május hó 22-én.

Sz. 11417—1871.

3—3 (179)

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik; miszerint Bethlenben a dohány nagy tőzsdé, melynek dohánnyáru forgalma évenként 13791 frt 34 krt teszen, nyilvános verseny útján írásbeli ajánlatok beadása mellett, az arra alkalmasnak találandó vállalkozónak fog kiadatni.

A szabályszerűleg kiállított, és bépecsételt írásbeli ajánlatok legkésőbbben folyó év június hó 30-án déli 12 óráig a kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság elnökséghez bényújthatók.

A további feltételek a m. kir. pénzügyigazgatóság kiadó hivatalában, valamint a beszerzei m. kir. pénzügyőri biztosságánál, a szokott hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvárt 1871. május hó 22-én.

(166)

3—3

Műfogakat és légnymatu fogsorokat

legújabb amerikai modor szerint, czélszerűen, természetihven, fájdalom nélkül illeszt be, a nélkül, hogy a foggyökereit eltávolítaná; hasonlólag eszközöl minden fogorvosi műtétet, u. m. foghuzást, ólmózást arany- vagy egyéb töm-annyal, fogtisztítást, reszelést sat. a legnagyobb kímélettel; végül mindenféle fogfájdat azonnal megszüntet

Perl fogorvos Bécsből, Kolozsvárt a nemzeti szállodában 6. sz. a.

Rendel naponta reggel 9-től d. u. 5 óráig. Árak mérsékelték. Itt mulatása tartama néhány nap.

Galéne-befőcskendezés.

Gyógyít fájdalom nélkül 3 nap alatt minden húgyos-kifolyást, ugy most keletkezőt, valamint kifejtett és egészen idültet.

Központi főraktár az osztrák-magyar birodalom számára: Maager Vilmos, Bécs, Bäckerstrasse 12. sz.

Egy üveg ára használati utasítás mellett 3 frt. 70 kr. Kapható Pesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész urnál.

(167)

3—24

Minden cikket, a melyek különböző hirdetőpályákban hirdette vannak, bármely szakmához tartozzanak, megkeríti **Glattau N. bazárja** 10%-kal olcsóbban, mint a hogy azokat az illető czégek hirdetik. — Teljes árjegyzékek több mint 15,000 cikkről ingyen és bérmentesen küldetnek meg.

Következő mesés olcsó árak mellett

árul és küld meg a vidékre

GLATTAU N. ELSŐ PÁRISI BAZÁRJA

Austria számára Bécsben.

Stadt, verlängerte Kärntnerstrasse Nro. 51, a Todesco palotában.

Ajándékok férfiak, hölgyek és gyermekek számára:

Bécsi bőrárak.

a világ legjobb gyártmányai gyanánt ismervék:

Női lézi tászkák, aczélabroncsal, 1 drb. 65, 75, 90 kr. 1 ft.; egész nagy 1.20, 1.50; legfinomabb chagrin-bőrű, aranyzott zárral és csattal, darabja 1.80, 2.20; nagy 3, 3.40; egész nagy 3.80, 4; előtarisznyával 1 ftal több.

Gyakorlati pénztárcák, férfiak, hölgyek és gyermekek számára, aranyzott zárral vagy gummi szorítóval, darabja 35, 50, 85 kr.; finom 1, 1.30, 1.70; egész finom 2, 2.50, 3, 3.50.

Gyakorlati szivartárcák, 1 drb. 40, 60, 80 kr.; finom 1, 1.20, 1.50, legfinomabb 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.

Level- és pénztáskák, gyakorlati beosztással, 60, 80 kr.; finom 1, 1.20, 1.50 kr.; legfinomabb 2, 2.40, 2.80, 3.20, 4 ft.

Jegyzetkönyvek 10, 15, 20, 25, 30 kr.; finomak bőrkötésben 40, 50, 60, 80 kr. 1 ft.

Utazó tászkák, legérősebb bőrű zárral, 1 drb. 2.10, 2.40, 2.70, 3.10, 3.40, 4, 4.30, 4.80, az árak a nagyság szerint számítvák.

Waterproof-utibőröndök, gyakorlatilag be rendezve és elosztva, 1 drb. 2.40, 2.80, 3.50, 4 ft. egész nagyok 4.50, 5, 5.50, 6 ft.

Úti palaczkok pohárral bőrkötésben, 1 drb. 1.20, 1.50, 1.80, 2.10, 2.40.

Disz-albumok.

Colossális választékban és változatosságban. 1 db. 25 képre 35, 60, 80 kr. 1 ft. finom diszalményvel 1.20, 1.50, 1.80, 2, 2.50; 1 drb. 50 képre 65, 90 kr. 1.20, 1.50, legfinomabb diszítve, képekkel sat. 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4 ft.; 1 drb. 100 képre 3, 3.50, 4, 5—12 ft.; 1 drb. 200 képre 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7—18 ft. utóbbiak a legújabb dispeldányokban.

Albumok zenével, melyek a felnyitáskor két szép darabot játszanak, igen alkalmasok ajándékokra, s minden szalon díszére szolgálhatnak; 1 drb. 1/2 octav alakkban legelőgésőbb kötéssel 8 ft. 50 kr. még finomabb 11 ft. legfinomabb 14, 16 ft.; 1 drb. 1/2 octav alakkban hasonló kiállítással 11, 12, 14 ft., 16—18 ft. diszdarabok negyedret alakkban 14, 16, 18, 20, 24 ft.

Írómappák, minden darab beárrható, igen gyakorlati 1 ft. 1.20, 1.50, 2 ft. ugyanazok teljes írószerezellel 2.20, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.

Necessariek legelőgésőbb kiállítással, minden szükséges varró eszközzel ellátva, darabja 45, 60, 80 kr. 1 ft.; nagyobbak 1.50, 1.80, 2 ft. sat.; egész nagyok, finomak 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5 ft. diszdarabok ajándékokra 6, 7, 8, 10, 12, 14 ft.

Vidéki t. lakosok, a kik Bécsből akarnák meg akarnak rendelni, mindent megkaphatnak **Glattau N. párisi bazárjából.** Még a legkisebb megrendelés is szigoruan, pontosan és lelkiismeretesen teljesítetik.

GLATTAU N. ELSŐ PÁRISI BAZÁRJA

Austria számára Bécsben.

Stadt, verlängerte Kärntnerstrasse 51, a Wallfischgasse szegletén, a Todesco-palotában.

NB. Elárusítók különös engedményt kapnak.

3—24

(144)